

Asia: VN/10343/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi saaristolaiaksi

Lausunnonantajan lausunto

Yhteenveto kommentteistanne lausuntokoosteen laatimista varten

Satakuntaliitto pitää saaristolain uudistamista kannatettavana ja tärkeänä, jotta laki vastaisi nykyisen muuttuneen toimintaympäristön tarpeisiin. Kuten luonnoksessa hallituksen esitykseksi todetaan, yhteiskunnassa tapahtuneet muutokset, kuten monipaikkaisuus, digitalisaatio ja sen mukanaan tuoma paikkariippumattomuus, matkailun lisääntyminen, luonnon kantokyvyn ja kestävyiden huomioon ottaminen sekä muuttunut geopoliittinen maailmantilanne ja siihen liittyen huoltovarmuus sekä saariston asuttuna pitäminen lisäävät tarvetta saaristolain sisällölliseen päivittämiseen.

Satakuntaliitto esittää lausunnossaan kiinnittämään vahvemmin huomiota saariston olosuhteissa erityisesti merialueella ilmastonmuutoksen aiheuttamiin muutoksiin kuten sään äärevöitymiseen ja saariston elinvoimaisuuteen merkittävästi vaikuttavaan meren tilan heikentymiseen.

Satakuntaliitto pitää hyvänä kausiasumisen huomioimista saariston määrittelyssä. Lisäksi Satakuntaliiton näkökulmasta valmistelussa tulee aiempaa vahvemmin nostaa esille yhteysalusliikenteen lisäksi myös saavutettavuus laajemmassa näkökulmassa. Saaristolain painoarvona on tunnistaa ja tunnustaa saariston erityispiirteet ja tarpeet saaristoalueiden huomioimiseksi.

Tilanne- ja kehityskuvien laadinnan tueksi Satakuntaliitto esittää yhteistyön sekä osallistumisen ja vuorovaikutuksen lisäämistä maakuntien liittojen ja saaristokuntien kanssa.

Kommenttinne 1–2 §:ään sekä niiden perusteluihin

Satakuntaliitto pitää esitysluonnoksessa hyvänä, että lain tavoitteeseen on sisällytetty saariston elinvoima, mikä laajentaa saariston kehittämisen näkökulmaa nykyisen lain tarkoituksesta. Esitysluonnoksen perusteluissa todetaan, että saaristossa vakituisen asumisen lisäksi jatkossa huomioidaan myös kausiasutus. Satakuntaliitto pitää kausiasutuksen huomioimista erittäin hyvänä uudistuksena. Satakunnassa on kuntia, joiden kohdalla kausiasutuksen osuus vakituiseen asutukseen nähden on merkittävä.

Satakuntaliiton näkemyksen mukaan on hyvä, että esitysluonnoksessa on huomioitu myös saaristopolitiikan seuranta.

Kommenttine 3–6 §:ään sekä niiden perusteluihin

Satakuntaliitto pitää hyvänä, että esitysluonnoksessa on saariston käsitettä täsmennetty nykylainsäädäntöön verrattuna. Saaristomaisten manneralueiden määrittelyyn olisi hyvä lisätä nykyisen lain mukaisesti myös alueet, jotka ovat muutoin olosuhteiltaan saaristoon verrattavissa. Satakuntaliiton näkemyksen mukaan esitysluonnoksessa tulee ottaa huomioon myös ilmastonmuutoksen aiheuttamat muutokset olosuhteissa. Erityisesti Satakunnan edustan merialueella sään äärevöitymiseen liittyvät myrskyt ovat lisääntyneet ja aiheuttaneet saaristoissa ja saaristomaisilla manneralueilla haasteita. Lisäksi meren tilan heikentyminen vaikuttaa myös voimakkaasti saaristojen ja saaristomaisten manneralueiden elinvoimaisuuteen.

Esitysluonnoksen 4 §:ssä on todettu, että saaristokuntia ja kunnan saaristo-osia määritettäessä on perusteena pidettävä saariston vakituisten asukkaiden määrää ja sen osuutta väestöstä sekä liikenneoloja ja peruspalvelujen saannin vaikeutta. Satakuntaliiton näkemyksen mukaan on tarkoituksenmukaista mainita pykälässä myös kausiasukkaiden määrä saaristokuntia ja kunnan saaristo-osia määritettäessä kuten lain perustelujen mukaan on tarkoituksena olla.

Kommenttine 7–8 §:ään sekä niiden perusteluihin

Satakuntaliiton näkemyksen mukaan esitysluonnoksessa tulee yhteysalusliikenteen säädösten lisäksi laajemmin tarkastella saariston saavutettavuuden näkökulmaa. Kaikkialla saaristossa ei ole yhteysalusliikennettä tai saaristomaisilla manneralueilla tieverkko saattaa olla heikko tai herkästi häiriintyvä. Saavutettavuuden näkökulmaan tulee sisällyttää myös tietoliikenneyhteydet. Yhteysalusliikenteen ja saariston saavutettavuuden säädöksiä tarkasteltaessa tulee varautumisen ja poikkeusolosuhteiden lisäksi tarkastella myös ilmastonmuutoksen aiheuttamia muutoksia olosuhteissa.

Kommenttine 9–10 §:ään sekä niiden perusteluihin

Satakuntaliiton näkemyksen mukaan esitysluonnoksen 9 §:ssä esitetyt keinot, joilla saariston elinvoiman kehitys ja erityispiirteet voidaan ottaa huomioon ovat perusteltuja ja hyviä. Satakuntaliitto esittää säädöksen täsmenämistä niin, että säädöksestä kävisi selkeämmin ilmi toimenpiteitä toteuttavat tahot.

Kommenttinne 11–12 §:ään sekä niiden perusteluihin

Satakuntaliitto pitää kannatettavana esitysluonnoksen 12 §:ssä esitettyä avustusta saariston luonnon, maiseman tai kulttuuriympäristön hoitoon. Säädöksessä olisi hyvä ottaa huomioon myös vedenlainen luonto ja vedenlainen kulttuuriympäristö. Jatkossa tulee löytää myös avustusväyliä myös saariston aineettoman kulttuuriperinnön vaalimiseen.

Kommenttinne 13–14 §:ään sekä niiden perusteluihin

Satakuntaliitto pitää tärkeänä esitysluonnoksen 13 §:ssä esitetyn tilanne- ja kehityskuvan laadintaa osana politiikkatoimien seurantaa. Tilanne- ja kehityskuvien laadinnan tueksi Satakuntaliitto esittää yhteistyön sekä osallistumisen ja vuorovaikutuksen lisäämistä maakuntien liittojen ja saaristokuntien kanssa.

Kommenttinne vaikutuksista (luku 4.2 Pääasialliset vaikutukset)

Esitysluonnoksen vaikutusten arvioinnossa työllisyyteen ja työelämään on todettu, että saariston perinteiset elinkeinot maa-, metsä- ja kalatalous ovat vähentyneet merkittävästi. Satakuntaliiton näkemyksen mukaan vaikutusten arviointia tulee täydentää erityisesti maa-, metsä- ja kalatalouden näkökulmasta. Satakunnassa kalataloudella on perinteisesti ollut merkitystä koko maan mittakaavassa. Säädösperustaa laadittaessa tulee erityistä huomiota kiinnittää mahdollisuuksiin tukea saariston elinkeinoja kuten kalataloutta. Kalataloudella on myös huoltovarmuuden kannalta oleellista merkitystä.

Kommenttinne yleisperusteluista (luvut 1–12, lukuun ottamatta lukuja 4.2 Pääasialliset vaikutukset ja 7 Säännöskohtaiset perustelut)

-

Kommenttinne saaristoasian neuvottelukuntaa koskevasta valtioneuvoston asetusluonnoksesta

-

Roslöf Susanna
Satakuntaliitto